

Стрельников Леонід Семенович

Стрельников Леонід Семенович – доктор фармацевтичних наук, професор, завідувач [кафедри біотехнології](#)

Адреса: 61002; м. Харків, вул. Валентинівська, 4

Тел. (факс): (057) 778 -67-64

E-mail: biotech@nuph.edu.ua

Науковий профіль

Scopus

Автобіографія

Стрельников Леонід Семенович народився 22 серпня 1950 р. у селищі міського типу Близнюки Близнюківського району Харківської області у родині службовців. У 1967 р. закінчив Близнюківську СШ. У тому ж році вступив до Харківського фармацевтичного інституту, який закінчив у 1972 р. У цьому ж році почав трудову діяльність у центральній районній аптеці (ЦРА №114) селища Близнюки Харківської області на посаді провізора виконуючи обов'язки рецептара-контролера. Після служби у лавах Радянської армії (1972-1973) на посаді санінструктора і повернення після її закінчення до роботи в

аптеку №114 почав готуватись до вступу в очну аспірантуру при Харківському фармацевтичному інституті. Навчаючись в аспірантурі з 1973 по 1978 роки обирався на посаду секретаря комсомольської організації інституту. В цей же час почалась викладацька діяльність на посаді асистента кафедри аптечної технології ліків. У 1981 році захистив кандидатську дисертацію на тему: «Розробка складу і технології розчину солюбілізованого йоду». У цьому ж році була присуджена вчена ступінь кандидата фармацевтичних наук. Працюючи асистентом, а потім доцентом багато часу приділяв навчально-методичній роботі. За цей час у співавторстві було видано 2 навчальних посібника, 15 методичних рекомендацій, керівництво. З 1989 по 1991 роки навчався в очній докторантурі при Харківському фармацевтичному інституті. У 1992 році захистив докторську дисертацію на тему: «Технологічні і біофармацевтичні аспекти створення ліпосомальних препаратів на основі біологічно активних дисперсійних середовищ». З 1992 року призначений завідувачем курсу «Хімічна мікробіологія». З 1993 року працював на посаді професора кафедри мікробіології. У 1994 році ВАК України присвоєно вчене звання професора. З вересня 2004 року, тобто з моменту створення кафедри біотехнології, і по теперішній час – завідувач кафедри.

Громадська діяльність: поряд з викладацькою і науковою роботою Стрельников Л.С. веде активну громадську діяльність. Протягом багатьох років керував комсомольською, потім профспівковою і іншими організаціями вузу, є членом вченої ради університету, вченої ради факультету фармацевтичних технологій та менеджмента, центральної методичної ради університету, профільної методичної комісії з технологічних дисциплін НФаУ. Член науково-методичної комісії з біотехнології Міністерства освіти та науки України (2004-2015 рр.), входить до складу апеляційної комісії Всеукраїнської олімпіади з біотехнології (з 2013 р.), член Галузевої конкурсної комісії Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт зі спеціальності «Біотехнології та біоінженерія» (з 2018 р.), член апробаційної комісії НФаУ зі спеціальності 15.00.01 – технологія ліків,

організація фармацевтичної справи та судова фармація (з 2014 р.). Приймав активну участь у складі робочої групи з підготовки документів до ліцензування та акредитації Освітніх програм спеціальності 162 «Біотехнології та біоінженерія»: «Біотехнологія» (бакалаврський рівень освіти), «Промислова біотехнологія» і «Фармацевтична біотехнологія» (магістерський рівень освіти). Член редколегії Збірника наукових праць співробітників НМАПО імені П.Л.Шупика, Українського біофармацевтичного журналу.

Нагороди.

За досягнення у професійній і науковій діяльності Л. С. Стрельников відзначений почесними грамотами Головного управління освіти і науки Харківської облдержадміністрації (у 2004 р.), Об'єднання організацій роботодавців медичної та мікробіологічної промисловості України (у 2005 р.), Національного фармацевтичного університету (у 2010 р., 2014 р., 2016 р.); ім'я професора Стрельникова Л.С. внесено в Золоту Книгу Пошани НФаУ (2010 р.)

Наукова школа

Напрями наукових досліджень: створення солюбілізованих, ліпосомальних, біотехнологічних (з нормобіотиками, бактеріофагами, інтерферонами, антисептиками) лікарських препаратів з регульованими фармакотерапевтичними властивостями і їх біофармацевтичні дослідження. Співавтор розробки та впровадження у промислове виробництво ліпосомального лікарського препарату «Ліпін».

Під керівництвом та консультацією проф. Стрельникова Л.С. виконано 1 докторська дисертація і 7 кандидатських дисертацій.

Стрельников Л.С. є науковим консультантом при виконанні докторської дисертації здобувачем кафедри Алмакаєвим М.С. («Розробка складу і стандартизація технології комбінованих лікарських засобів нейротропної дії»).

Учні:

- Велика Марина Марківна; канд. дис. «Разработка состава и технологии комбинированной липосомальной формы рифампицина и гентамицина» 1991;
- Спиридонов Андрій Володимирович; канд. дис. «Вивчення мікробних фосфоліпідів як субстрату для одержання ліпосомальних лікарських форм препаратів різного клінічного призначення» 1993;
- Єлисеєва Ірина Віталіївна; канд. дис. «Вплив абіотичних факторів та внутрішньовидових взаємовідносин патогенних нейсерій на розвиток популяцій менінгококу» 1994;
- Стрілець Оксана Петрівна; канд. дис. «Розробка складу та технології антисептичного перев'язувального засобу» 2001;
- Ткач Максим Миколайович; канд. дис. «Розробка складу та технології м'якої лікарської форми з бактеріофагом стафілококовим» 2010;
- Калюжная Ольга Сергіївна; канд. дис. «Розробка складу і технології супозиторіїв з пробіотиками» 2010;
- Єрещенко Оксана Антонівна; канд. дис. «Розробка складу і технології піни медичної з комплексом бактеріофагів» 2011.
- Стрілець Оксана Петрівна; докт. дис. «Наукове і експериментальне обґрунтування складу і технології комбінованих таблетованих лікарських форм антигіпертензивної дії» 2013.

Видавнича діяльність: видано близько 500 наукових і навчально-методичних праць, з них: 5 монографій, 3 підручника і 12 навчальних посібників з грифами МОН України, 20 методичних рекомендацій, понад 250 статей у наукових і фахових журналах, 14 патентів, 7 авторських свідоцтв, 3 авторських свідоцтва на твір, 5 інформаційних листів.

Монографії

- Загальна характеристика вакцин та технологія виробництва

- (на прикладі розробки ін'єкційного розчину вакцини для попередження та лікування кандидозу): монографія / авт. кол.: М.В.Рибалкін, Н.І. Філімонова, Л.С. Стрельников, О.П. Стрілець. Харків, 2017. – 148 с.
- Загальна теорія здоров'я та здоров'язбереження: колективна монографія/ за заг.ред.проф.Ю.Д. Бойчука. – Харків: Вид-во Рожко С.Г., 2017. – 488 с. (Калюжная О.С., Соловійова А.В., Стрілець О.П., Івахненко О.Л., Шаповалова О.В., Стрельников Л.С. Функціональні продукти харчування як перспективні лікувально-профілактичні та дієтичні засоби. – С. 185-194).
 - Scientific development and achievements: a catalogue record, Volume 5. – London, 2018. – 403 p. (M.Rybalkin, L.Strelnikov. Modern aspects of creating the allergens for the immunodiagnostics of candidamycosis – P.52-66.
 - Modern direction in chemistry, biology, pharmacy and biotechnology: monograph / editor in chief Volodymyr Novikov. – Lviv: Lviv Polytechnic, 2015. – 256 p.
 - Перспективность фитотерапии при лечении сахарного диабета / Л.Н. Малоштан, И.Л. Дикий, В.И. Дихтярев, В.Н. Ковалев, Л.С. Стрельников, В.О. Сипливый, Т.В. Стрельникова – Харьков, 1994.- 68 с.

Підручники

- Гигиена и производственная санитария. Учебник для студ. ВНЗ / Л.С. Стрельников, О.П. Стрилец, В.В. Чикиткина, Е.В. Щербак, И.Э.Бусыгина – Х.: Изд-во НФаУ, 2006. – 400 с.
- Технологічне обладнання фармацевтичної та біотехнологічної промисловості: підручник / Стасевич М.В., Милянч А.О., Стрельников Л.С. і інш. – Львів: «Новий Світ-2000», 2016. – 410 с.

Навчальні посібники

- Справочное учебное пособие по аптечной технологии лекарств для самостоятельной работы студентов 3 курса /

- А.И. Тихонов, Н.В. Чернобровая, Л.С. Стрельников и др.. - К.:РМК МЗ УССР.-1988.- 231 с.
- Руководство по микробиологии. Часть 1. Общая микробиология/ И.Л. Дикий, И.Ю. Холупяк, Л.С. Стрельников, Н.А. Волкова и др. под ред. проф. И.Л. Дикого/ // Харьков.-1993.- 162 с.
 - Стрілець О.П., Стрельников Л.С. Тестові завдання для контролю знань випускників спеціальності «Технологія фармацевтичних препаратів»//Авт. Кол.: Черних В.П., Зупанець І.А., Буллах І.Є. та ін. За ред. Чл.-кор. НАН України, проф. В.П.Черних і проф. І.А.Зупанця.- Х.: Вид-во НФаУ: «Золоті сторінки.- 2003.- 376 с.
 - Каталог технологического оборудования химико-фармацевтической промышленности / В.И. Чуешов, А.А. Сичкарь, Л.С.Стрельников, П.Д. Пашнев и др.- Харьков: Изд-во НФаУ, 2005.-307 с.
 - Хімічна мікробіологія: Навч. посіб до лабор. занять. самот. аудитор. і позааудитор. роботи студ. / Л.С. Стрельников, О.П. Стрілець, В.В. Чікіткіна та ін.. – Х: Вид-во НФаУ, 2008. – 148 с.
 - Гигиена в фармации: Учеб. пособ. для студ. высш. учеб. завед. / Л.С.Стрельников, В.В. Чикикткина, О.П. Стрелец и др. – Х.: НФаУ, 2010. – 392 с.
 - Hygiene in pharmacy: manual for practical classes and out-of-classwork for foreign students in specialty «Pharmacy»/ L.S. Strelnikov, O.V.Shcherbak, O.P. Strilets etc. – Kharkiv: NUPh, 2010 – 76 p.
 - Обладнання технологічних процесів фармацевтичних та біотехнологічних виробництв: навч. посібник для студ. вищ. навч. заклад./ М.В. Стасевич, А.О. Милянч, І.О. Гузьова, Л.С. Стрельников [та ін.]; за ред. В.П.Новікова. – Вінниця : Нова Книга, 2012. – 408 с. : іл.
 - Hygiene in pharmacy: manual for foreign students of higher schools / O.S. Kalyuzhnaya, O.P. Strilets, L.S. Strelnikov, O.L. Ivakhnenko – 2nd Edition, supplemented

and revised. – Kharkiv.: NUPh : Golden Pages, 2013. – 224 p.

- Біотехнологія. Дипломне проектування : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / О.С. Калюжная, О.П. Стрілець, Л.С. Стрельников., О.Л. Івахненко, М.В. Рибалкін, В.П. Новіков. – Х.: Вид-во НФаУ, 2016. – 150 с.

Методичні рекомендації

- Тихонов А.И., Соболева В. А. Стрельников Л.С. Методические указания по спецкурсу “Биофармация”: для студентов фармац. ин-тов и фак-тов и др. МЗ УССР.- Харьков.-1986.- 92с.
- Тихонов А.И., Перцев И.М. Стрельников Л.С. и др. Методические указания по аптечной технологии лекарств: для самоподготовки.- Харьков.-1987. – 245 с.
- Тихонов А.И., Явтушенко С.В., Авдонин А.Д., Стрельников Л.С. и др. Рекомендации по использованию цветочной пыльцы в животноводстве.- Госагропром УССР.- К.-1987.- 5 с.
- Перцев И.М., Дегтярева Т.В., Стрельников Л.С. и др. Методические указания к лабораторным занятиям по биофармации: Для студентов 5 курса.- Харьков.- РМК МЗ УССР.-1987.-64 с.
- Тихонов А.И., Филиппова Л.И., Стрельников Л.С. и др. Методические указания к лабораторным занятиям по спецкурсу “Биофармация”: для препод.- К.:РМК МЗ УССР.-1987.-143 с.
- Дикий И.Л., Чуешов В.И., Силаева Л.Ф., Стрельников Л.С. и др. Применение эктерицида как антибактериального препарата и биологически активного растворителя антибиотиков: Метод. рек.- Харьков.-1989.-25 с.
- Стрельников Л.С., Дикий И.Л., Чуешов В.И. и др. Технологические основы получения и перспективы клинического применения липосом: Метод. рек.- К.-1989.-29 с.

- Дикий И.Л., Яковенко В.Д., Стрельников Л.С., Бусыгина И.Э., Великая М.М. и др. Современные методы фармакотерапии хронического тонзилита: Метод. рек.- К.-РМК МЗ УССР.- 1990.-17 с.
- Дикий И.Л., Стрельников Л.С., Великая М.М., Стрилец О.П.: Под общей редакцией академика АТК Украины И.Л. Дикого. Методические указания к лабораторным занятиям .по химической микробиологии для студентов фармацевтического института факультета «Промышленная фармация».- Харьков.-1995.-70 с.
- Дикий І.Л., Стрельников Л.С., Стрілець О.П., Велика М.М., Проскурнін Р.О. Методичні рекомендації з гігієни та промислової санітарії фармацевтичних виробництв.- Харків.- Видавництво НФАУ.- 2001.- 91с.
- Дикий І.Л., Стрельников Л.С., Стрілець О.П. Хімічна мікробіологія з основами гігієни і промислової санітарії. Програма, контрольні завдання, метод. рекомєнд. до лабораторних занять і тести для самостійної аудиторної і позааудиторної роботи для студ. заочної форми навчання зі спец. «Технологія фармацевтичних препаратів». – Х.: Вид-во НФАУ, 2002. – 108 с.
- Дикий И.Л, Холупяк И.Ю., Стрельников Л.С., Великая М.М. и др. Микробиология. Методические рекомендации.- Х.: Изд-во НФАУ; Золотые страницы, 2004.- 144 с.
- Стрельников Л.С., Стрілець О.П., Щербак О.В., Чикиткина В.В., Долгова Т.А. Методические рекомендации к выполнению дипломного проекта специалиста для студентов специальности 7.092901 «Промышленная биотехнология».- Х.: Изд-во НФАУ, 2007.- 84 с.
- Hygiene in pharmacy: Collection of test / L.S.Strelnikov, O.P.Strilets, O.S.Kalyuzhnaya etc. – Kharkiv.: NUPh, 2011. – 53 p.
- Гигиена в фармации. Сборник тестовых заданий для самостоятельной работы студентов фармацевтического и медико-фармацевтического факультетов / Чикиткина В.В., Стрилец О.П., Калюжная О.С., Стрельников Л.С. – Х. : НФАУ, 2012. – С. 108.

- Маркетингові дослідження ринку комбінованих гіпотензивних лікарських засобів та науково-теоретичне обґрунтування складу препаратів для лікування артеріальної гіпертензії: метод. рек. / О.П.Стрілець, Ю.Л.Стрельникова, Л.С.Стрельников. – Х.: НФаУ, 2012. – 36с.
- Hygiene in pharmacy : collection of tests for foreign students on speciality «pharmacy» / L. S. Strelnikov, O. P. Strilets, O. S. Kalyuzhnaya, V. V. Chikitkina, M. M. Tkach. – Kharkiv.: NUPh, 2013. – 53 p.
- Компоненти вакцин та методи їх обґрунтування: метод. рек. / М.В.Рибалкін, Н.І. Філімонова, Л.С. Стрельников, О.П. Стрілець. Х.: НФаУ, 2017. – 27 с.
- Методи дезінтеграції мікроорганізмів та подальшого очищення для одержання антигенів: метод. рек. / М.В.Рибалкін, Н.І. Філімонова, Л.С. Стрельников, О.П. Стрілець. Х.: НФаУ, 2017. – 28 с.
- Методи інактивації мікроорганізмів та подальшого змішування для одержання антигенів: метод. рек. / М.В.Рибалкін, Н.І. Філімонова, Л.С. Стрельников, О.П. Стрілець. Х.: НФаУ, 2017. – 25 с.

Розробки, впровадження, патенти

- Опыт применения йодофора синтайода для профилактики маститов у коров / Новиков В.М., Сало Д.П., Стрельников Л.С. // Информ. листок, №4-81. – Х.: ХЦНТИ, 1981. – 1 с.
- Применение антигистаминных препаратов как противомикробных средств / Дикий И.Л., Шевелева Н.Е., Стрельников Л.С. и др. // Информ. письмо.- К., – 3 с.
- Способ получения липосом для включения лекарственных препаратов / Стрельников Л.С., Дикий И.Л. и др. // Информ.письмо.-К., 1989.- 3 с.
- Положит. решение 4767799 СССР (не подлежа. публ.) / Дикий И.Л., Стрельников Л.С. и др. Зарег.06.09.90 г.
- А.с. 1637085 СССР. Дисперсионная среда для получения липосом / Стрельников Л.С., Яковенко В.Д., Бусыгина

- И.Э., Великая М.М. и др Заявлено 06.12.89; Оpubл. 08.08.91. (Не подлежит публикации).
- Положит. решение 4839024/14 СССР (не подлеж. публ.). Способ повышения специфической активности антибиотиков / Дикий И.Л., Стрельников Л.С. и др. Зарег.16.10.91 г.
 - Положит. решение 4777395/14 СССР / Дикий И.Л., Стрельников Л.С. и др. Зарег. 27.02. 91.
 - Положит. решение 4777395/14 (СССР). Способ диагностики аутоимунных заболеваний / Дикий И.Л., Дубенко Е.Г., Стрельников Л.С., и др. Зарег. 27.02.91.
 - Положит. решение 4827985/14 СССР (не подл. публ.) / Дикий И.Л., Стрельников Л.С. и др. Зарег. 27.09. 91.
 - Положит. решение 4883104/14 СССР (не подл. публ.) / Дикий И.Л., Стрельников Л.С. и др. Зарег. 19.09. 91.
 - Положит. решение 4827985/14 (СССР). (не подлеж. публ.) Способ инкапсулирования производного фенилхинозолонa в липосомы / Дикий И.Л., Стрельников Л.С., и др. Зарег. 27.02.91.
 - Положит. решение 4883104/14 (СССР). (не подл. публ.) Фосфолипидный состав для получения липосом / Дикий И.Л., Чуешов В.И., Стрельников Л.С., и др. Зарег. 19.09.91.
 - Пат. 2063770 (РФ). от 20.06.96.- № 5037993; (Украина). Заявлено 22.05.92. Способ лечения гнойно-воспалительных заболеваний легких / Скрипников Н.С., Дикий И.Л., Гиленко И.А., Шевченко В.С., Баштан В.П., Ковалев Е.Ф., Стрельников Л.С.
 - А.с. 1767731 (СССР).Способ инкапсулирования антибиотиков в липосомы // Дикий И.Л., Стрельников Л.С., Великая М.М., Базавлук А.Д., и др.Зарег. 21.05.92. Оpubл. 08.06.92. (не подлеж. публ.).
 - Пат. 4928 від 28.12.94. Україна. Дісперсійне середовище для одержання ліпо сом. І.Л. Дикий, В.Д.Яковенко, Л.С. Стрельников и др.
 - Пат. 5024 від 28.12.94. Україна. Спосіб інкапсулювання антибіотиків в ліпосоми/ І.Л.Дикий, М.М. Великая, Л.С. Стрельников и др.
 - Методика використання ектерициду в лікуванні гнійних

- процесів м'яких тканин / Шевченко В.С., Дикий І.Л., Стрельников Л.С. Інформ. лист 23.06.95., МОЗ України. Вип.5. Респ.центр наук. мед. інф-ції, 2с.
- Пат. 7191 А від 30.06.95. Україна. Спосіб лікування запально-гнійних процесів в легенях. В. С.Шевченко, І.Л.Дикий, В.П.Баштан.
 - Пат. 2063770 РФ от 20.06.96. Способ лечения гнойно-воспалительных заболеваний легких (Украина).- № 5037993 / Н. С. Скрипников, И.Л. Дикий, И.А. Гиленко, В.С. Шевченко, В.П. Баштан, Е.Ф. Ковалев.
 - Пат. 20347А від 15.07.97. Україна. Спосіб лікування генералізованих інфекційних процесів у хірургічних хворих / В.С.Шевченко, І.Л. Дикий, Н.Ю. Шевельова, В.П. Баштан, С.В.Малик, Л.С. Стрельников
 - Патент на корисну модель 46446, Україна. Імунобіологічний засіб у формі гелю для стафілококових піодермій / Ткач М. М., Стрельников Л. С., Стрілець О. П., Кабачний Г. І. Заявлено 09.06.2009, Опубл. 25.12.2009. – Бюл. № 24.
 - Патент на корисну модель 47002, Україна. Лікувально-профілактичний засіб у формі супозиторіїв для фармакокорекції вагінальних дисбіозів / Калюжная О. С., Стрельников Л.С., Стрілець О.П., Кабачний Г.І. Заявлено 03.08.2009, Опубл. 11.01.2010. – Бюл. № 1.
 - Патент на корисну модель 58812, Україна. Спосіб одержання імунобіологічного засобу у формі пінного аерозолу для лікування дерматологічних захворювань інфекційної етіології / Єрещенко О. А., Стрельников Л. С., Стрілець О. П., Кабачний Г. І., Ткач М. М. Зареєстровано 26.04.2011 р. – Бюл. № 8.
 - Патент на корисну модель 58815, Україна. Імунобіологічний засіб у формі пінного аерозолу для лікування дерматологічних захворювань інфекційної етіології / Єрещенко О. А., Стрельников Л. С., Стрілець О. П., Кабачний Г. І., Ткач М. М. Зареєстровано 26.04.2011 р. – Бюл. № 8.
 - Патент на корисну модель 86662, Україна. Спосіб корекції

індукованих цитостатиком порушень сперматогенезу у щурів / Калюжная О. С., Бречка Н.М., Малова Н.Г., Стрельников Л.С. та ін. Заявлено 17.06.2013, Опубл. 10.01.2014. – Бюл. № 1.

- Патент на корисну модель 06472, Україна. Імунобіологічний препарат для попередження та лікування кандидозної інфекції / Рибалкін М. В., Філімонова Н. І., Стрельников Л. С., Стрілець О. П. Заявлено 11.06.2014, Опубл. 27.10.2014. – Бюл. № 20.
- Патент на корисну модель 06471, Україна. Спосіб одержання імунобіологічного препарату для попередження та лікування кандидозної інфекції / Рибалкін М. В., Філімонова Н. І., Стрельников Л. С., Стрілець О. П. Заявлено 11.06.2014, Опубл. 27.10.2014. – Бюл. № 20.
- Спосіб одержання розчину імунобіологічного лікарського засобу для попередження та лікування кандидозної інфекції / Н. І. Філімонова, Л. С. Стрельников, О. П. Стрілець, М. В. Рибалкін // Інформаційний лист № 119-2015.
- Імунобіологічний лікарський засіб для попередження та лікування кандидозної інфекції / Рибалкін М.В., Філімонова Н.І., Стрельников Л.С., Стрілець О.П., Кононенко Н.М., Калюжная О.С., Івахненко О.Л., Чікіткіна О.М. – № 214-2015. – С. 4.
- Патент на корисну модель – ДУ «ІПЕП ім.Данилевського НАМН». – № 103300, и 2015 05757. Застосування хондроїтину сульфату для корекції індукованих цитостатиком порушень сперматогенезу в експерименті. Бречка Н.М., Бондаренко В.О., Стрельников Л.С., Стрілець О.П. і інш. Заявл. 11.06.2015, опубл. 10.12.15, Бюл. №23. – 6 с.
- Патент України на корисну модель. Протимікробний засіб. Пат.116464, Україна, МПК А61К31/327, А61К9/06, А61Р17/10. Присяжнюк О.В., Блажеєвський М.Є., Стрельников Л.С. Заявл.14.11.2016 №u201611540. Опубл. 25.05.2017. Бюл.№10.

Членство у фахових асоціаціях

З 2010 року Стрельников Л.С. член Європейської федерації біотехнології (European Federation of Biotechnology), член Товариства мікробіологів України ім. С.В.Виноградського (з 2017 р.)

Дисципліни, які викладає доктор наук

- «Промислова мікробіологія і санітарія»
- «Фармацевтична біотехнологія»
- «Промислова мікробіологія»
- «Новітні технології виробництва біопрепаратів»
- «Гігієна та промислова санітарія біотехнологічних виробництв»
- «Організація та планування науково-дослідних робіт»
- «Нанобіотехнологія»
- «Система GMP і проектування біотехнологічних підприємств»